

Fitxa per la Nules-pèdia / Museu de memòria oral

Nom/Cognom	Josep Romero i José Navarro A.C. la Corretjola
Data de creació	2008-2009
Títol	<i>Josep Romero i José Navarro, sobre l'A.C. la Corretjola</i>
Categories	Cultura, associacionisme
Informació web / facebook	http://lacorretjola.blogspot.com/ Facebook: @corretjola.nules
Data i lloc de l'entrevista	Divendres 28 de juny de 2019, pati del Museu de Medallística 'Enrique Giner'
Equip entrevistador	Etnograma (Laura Yustas i Nelo Vilar)
Link	https://www.youtube.com/watch?v=DvoZBSJSyxl
Extracte	https://www.youtube.com/watch?v=SmvKreVnffo&t=4s

Amb José Navarro i Josep Romero ens instal·lem a l'ombra del Museu de Medallística per parlar de l'A.C. la Corretjola. És un bon moment perquè l'associació ja ha assolit un currículum sorprenent, en més de 10 anys de vida, però també perquè en estos moments el projecte es troba en una fase de replegament i de reflexió especialment rica. El seu treball en l'àmbit de la cultura, el patrimoni i el compromís cívic és una fita en l'associacionisme cultural independent del poble, d'una diversitat, una creativitat i una vitalitat sorprenent, i deixa un llistó molt alt per a continuar la seua tasca.

Sinopsi:

Josep Romero i José Navarro, vocal i president, respectivament, de l'A.C. la Corretjola, ens parlen de la intensa i creativa activitat de l'associació des dels seus començaments, en l'àmbit de la gestió cultural, del patrimoni o dels projectes cívics. El llistat inclou grans esdeveniments com el Nules Sona o el festival de curtmetratges FesOh!Curt, però també la gestió de les Festes Alternatives, el projecte d'amistat Nules-Nulles, el Passallibres, la Poetapa, el Rodacarrer, les competicions de la Fallera Calavera, els

debats electorals, les conferències, la Colla de Cabuts, el grafiti, la Nit dels Farolets i un etcètera quilomètric.

Transcripció:

-Hola, em dic José Navarro. Sóc el president de l'Associació Cultural la Corretjola.

-Jo sóc Josep Romero i sóc tresorer actualment de la Corretjola. D'estudis he fet la llicenciatura d'Humanitats a la Universitat Jaume I, i també vaig fer un Erasmus l'any 2012 a Toulouse, vaig estar allí sis mesos. M'agrada molt la cultura i la llengua francesa. I ell també és historiador, la Corretjola estem ple d'historiadors.

JN.- Jo vaig estudiar Història també, a la Universitat de València.

La Corretjola sou associació formal, amb estatuts i tota la pesca...

JR.- Sí, sí, està tot legal des del començament: 2008-2009.

Jo crec que lo primer que teniu al blog és de 2010...

JR.- Sí, perquè... Jo en veritat fa més de 15 anys que estic involucrat en el voluntariat d'estes coses culturals en Nules, perquè quan no existia la Corretjola, fa més de 15 anys, estava l'associació Quatre Camins, i abans de l'associació Quatre Camins estava el Bloc de Progrés Jaume I. Jo al Bloc de Progrés no vaig arribar a estar perquè ja fa molts anys d'això, jo era molt xicotet encara. Però sí que vaig arribar a estar en lo que era l'associació Quatre Camins i tota la gent que hi havia en l'associació. I què va passar?, que jo era molt xicotet i vaig començar a estar en l'associació Quatre Camins i vaig anar aprenent i veient com organitzaven les coses i com ho feien tot ells. Però clar, és lo que sol passar, que és una generació que està molt de temps fent coses en el poble i de repent s'acaba o se cansen o ve una altra generació... Jo vaig estar al final de l'associació Quatre Camins i va haver uns anys que no va haver res, entones un grup d'amics —que no érem res més, érem cinc o sis persones— vam decidir tornar a moure lo que era els Quatre Camins. I el que va passar és que com excepte jo els altres eren tots nous vam decidir... bueno, "van decidir", jo haguera continuat com a Quatre Camins, però la gent va preferir fer una associació, fer-la nova, començar tot de nou, estatuts, tot nou. I és quan van crear l'associació la Corretjola.

I el nom va ser molt graciós, perquè vam barallar "associació cultural el Benicató", i vam descobrir que ja n'hi havia una Benicató en Nules, fa 20 ó 30 anys o per ahí, i entones no vam poder triar el nom. I vam estar mirant diferents noms i una companya d'aquell temps —ara és que està vivint fora i no pot estar a moltes activitats que fem—, Betlem [Cases], és la que va proposar "la Corretjola", que és una planta que creix en esta zona, pràcticament en la zona de la Mediterrània, en la zona en la que vivim nosaltres, i és una planta que arrela molt, entones jo crec que en el tema de la cultura, la llengua i tot açò, quedava bé. Perquè damunt Nules és un poble citrícola i tota la gent del camp coneix lo que és una [corretjola](#), la planta, i jo crec que quedava molt bé, i per això va nàixer i va quedar el nom.

Ara estic parlant un poquet més jo perquè estic des del principi, ell va entrar més tard. I no res, al principi la Corretjola sí que fèiem molts pocs actes, crec que era el [Correllengua](#), per commemorar el 9 d'Octubre i la llengua, i fèiem algun acte pel Dia de la Dona... Però en un principi vam centrar sobretot, tota la faena que fèiem en el tema de les [Festes Alternatives](#). I què són les Festes Alternatives? En un principi vam pensar que... no estem en contra de ningú,

això sempre ho hem dit, no estem contra els bous ni res, i de fet no hem dit mai res en contra dels bous, si volen fer bous que en facen, però pensem que fa 12 ó 10 anys aproximadament el poble necessitava molt més en festes, que no fóra només bous i quatre coses més. Necessitava també més coses culturals, més...

JN.- I fa 8 anys també.

JR.- I per això el grup d'amics que en principi vam fundar la Corretjola immediatament ja nos vam dedicar a fer activitats solidàries, [5 min.] activitats culturals, concertets -també vam fer alguns concerts-, demostracions com capoeira, i un poquet de tot. La veritat és que joestic molt orgullós de tot lo que ha segut les Festes Alternatives, perquè és una activitat que complementa o que fa més riques les festes i no fa mal a ningú, perquè a qui li agrade el bou que vaja al bou, a qui li agrade altre tipo d'activitats, que vaja... I la gent, la veritat, en tots els actes que solíem fer anava i anava prou. Sobretot als concerts, això també és veritat [risses], el tema de festes i tot això...

I no res, la gent que vam entrar al principi vam estar uns cinc anys o per ahí, i en 2013 ó 2014 aproximadament...

JN.- En 2013 va ser.

JR.- ... és quan ja va entrar una nova fornà de gent. Al millor la gent que havia estat al principi molts se n'anaven a estudiar fora o se n'anaven a treballar o el que fóra, i poc a poc s'ho anaven deixant o estaven una temporà i després tornaven, o volien simplement estar a les festes alternatives i el tema cultural no els interessava tant... I és això: va entrar una fornà de molta gent nova i molta gent amb ganes de fer moltes coses, i jo sempre he tingut ganes de fer coses, i clar, tot eixe aire fresc i nou que va entrar la veritat és que teníem moltíssimes ganes de fer de tot. I era un temps molt complicat, perquè sí que és veritat que volíem fer moltes coses i teníem com una barrera, perquè dèiem "Volem fer açò", i no sempre teníem els espais per a poder realitzar activitats.

JN.- Va ser molt difícil.

JR.- Ell va entrar en aquella temporà. Jo el vaig conèixer a ell, se va interessar en les activitats que fèiem i enseguida vam tornar a fer uns nous estatuts... bueno, els estatuts ja els teníem, lo que vam fer és una nova junta, una nova assemblea a on vam triar...

JN.- El tancament de Canal 9 va ser això...

JR.- Especialment això. Jo me vaig encabotar: "i tenim que fe un debat electoral", perquè van [tancar Canal 9](#) i va ser un impacte molt fort perquè en el tema de la llengua i la cultura valencianes és molt fort, perquè estaven tancant l'únic mitjà que tenim pràcticament els valencians per a poder... De fet ara mateixa en Àpunt s'està veient que és molt necessari, perquè ara s'està traent tota la informació de les festes, dels pobles, tot lo que demanen, les manifestacions...

JN.- El tema meteorològic també.

JR.- I era molt important. Entonces vam proposar el debat i se van apuntar enseguida actrius, periodistes, músics... i de seguida van dir que sí. Ahí va ser a on va vindre una fornà de gent nova i vam començar a fer de tot: que si...

JN.- En la primera etapa... Bueno, en el 2015 vam començar amb el debat electoral i després ja vam preparar una [jornada de pilota valenciana](#) amb la participació del Genovés i Antoniet d'Almassora, en la zona del [Club de Tenis] SCUDE. I després també hem fet actes des del 2014 per la setmana del llibre: lo més important és el [Passallibres](#), que portem uns quants anys fent-ho: alliberar els llibres, que la gent els agarre, els llija i els torne a deixar.

JR.- I un acte que va ser molt important en aquella època, a l'inici d'eixa nova fornada de gent que va entrar, va ser el Botifarra. Portar a [Pep Gimeno 'el Botifarra'](#) a un poble que mai havia tingut grans artistes valencians ni concerts d'artistes de renom en valencià o valencians, la veritat és que va ser tot un èxit, va costar molt dur-lo, la Caixa Rural va cedir enseguida...

JN.- No ens van cedir espais públics per a poder-ho fer.

JR.- L'Ajuntament no, en aquella època mosatros teníem moltíssimes idees però ells ho veien com si fóra contra ells. I no, mosatros aportàvem idees i en l'Ajuntament no tenien cap problema; si mos hagueren cedit l'espai...

JN.- No anàvem contra ningú.

JR.- I és això, els vam proposar també de dur al Botifarra i no vam tindre l'espai. En eixe moment, altres companys de la Corretjola —Adrià, me pareix que era— van anar a parlar amb la Caixa Rural i enseguida mos van dir "Cap problema, ahí teniu el local i per mosatros encantats". I vam omplir el local. I a basse de rifes o lo que fóra vam aconseguir poder pagar als músics, l'equip de so i...

JN.- Això va ser l'inici de tot.

JR.- Vam fer un [debat electoral](#), [10 min.] perquè estava el Botifarra i al mes següent estaven les eleccions municipals. I vam comentar en una reunió: ja que mos ha eixit tan bé el tema del Botifarra i tot podríem fer ara un debat electoral, perquè jo crec que la gent... és una cosa que no s'ha fet mai en el poble i interessa.

JN.- A la gent li va interessar molt.

JR.- Vam començar a parlar amb tots els candidats i van dir "Sí, sí, cap problema". I va ser tot un èxit. Que enguany hem tornat a repetir.

JN.- La gent se va interessar i va preguntar al final. Es feia llarg i tot, molt bé, molt bé...

JR.- I ahí ja és quan va hi haure un canvi de govern i ja sí que...

JN.- Estos quatre anys han segut ja...

JR.- Ahí ja és com si fórem... Vaig estar veient l'altre dia l'[entrevista a les Ames de Casa](#) i vaig dir: és que mos ha passat idèntic, perquè era com si diguérem: "Mos fa falta açò, què no vindreu? Ara necessitem allò".

JN.- El canvi va ser brutal: de no poder fer pràcticament res a fer de tot...

JR.- I clar, de fer uns actes puntuals i sempre tindre la por de dir: podem fer-ho? Mos deixaran fer açò? A que el mateix Ajuntament mos diga: "Mos fa falta tal cosa". O per exemple, el tema dels cabuts: l'Ajuntament se va trobar uns cabuts en el magatzem municipal i mos va proposar: "Mira, tenim uns cabuts ahí, vosaltres voldríeu anar pels pobles i fer algunes trobades per alguns pobles i tal?". I mosatros encantats! [risses].

JN.- Vam formar la [Colla de Cabuts](#).

Sí, clar, i esteu rodant moltíssim.

JR.- Ho intentem fer aixina un poc cronològic perquè si no mos perdrem. Ja són tants actes, al final! De l'Ajuntament mos van proposar: "Mira, pel tema de festes, o de les paelles, o del tema de la Setmana Jove i tot això, sí que estaria guai que férem algun concertet per a la gent més jove". Mos van comentar si teníem pensat algun grup, si podíem proposar algun grup, i sí que vam donar un poquet d'idea dels grups que podrien quedar bé i que mai s'havia fet eixe estic en Nules i que al millor podrien agradar. I és quan vam portar Smoking Souls, Tardor i Assekés, que són grups de la zona però també un grup valencià que porte més gent [es poden veure nombroses informacions, de cròniques a entrevistes als artistes, [ací](#)].

JN.- Va nàixer el Nules Sona.

JR.- El nom va ser un poc, dir... En un principi vam barallar entre Mig any fester... i al final vam estar parlant amb Adrián i diem: "Com li fiquem de nom?". Era "Mig any fester" i al final vam dir "Nules Sona. —Pues mira, Nules Sona estaria bé", li ho vaig comentar jo si li agradava la idea i al final vam parlar en la gent: "Nules Sona? —Sí, sí, sí...", i al final "Nules Sona". I s'ha quedat Nules Sona, i la veritat és que el primer any va estar molt xulo, lo que va fer que a l'Ajuntament li agradara que continuarem organitzant-ho, perquè no era cap despesa; mosatros simplement ho estem organitzant tot, l'Ajuntament paga els grups i tot el tema, està clar...

JN.- Sense l'ajuda de l'Ajuntament... [inintel·ligible].

JR.- Mosatros som simplement voluntaris i vam organitzar el festival, i l'Ajuntament paga als grups i ja està. Però mosatros encantats d'haver-ho fet. La veritat és que va quedar molt xulo i...

Quantes edicions porteu ja?

JN.- Quatre edicions. Els quatre anys de...

JR.- I jo crec que lo millor de tot i lo que més plena és que vinga un grup que va a festivals amb molt de renom, que a lo millor van més de 3.000 ó 4.000 persones, i que vinga el grup ací i que diga: "Xapó lo que esteu fent". I no són pocs, eh? En estos anys no són pocs els grups que han dit: "Xapó com ho heu organitzat, l'organització perfecta, la dedicació als grups és perfecta...", perquè diuen que hi ha vegades que van a un festival i els tenen ahí arraconats i ja vos apanyareu. I mosatros inclús som pesats i els diem: "A vosatros açò o allò... què necessiteu?", i ells això ho valoren molt, saps?

Home, i cuideu els detalls: que la mateixa gent que actua faça un vídeo presentant-se... Això és molt bonic, s'ha d'agrair.

JN.- I a partir de la segona edició hem anat introduint activitats a banda dels concerts de música. Hem fet trobades: la [Trobada dels Cabuts](#), en la qual se va iniciar lo de la Colla de Cabuts, també; la [Trobada de Muixerangues](#), que es va fer el segon any: Trobada de Cabuts i de Muixerangues. La muixeranga va ser la vesprada de dissabte i els cabuts van ser el diumenge de matí. Després l'any següent vam fer [Trobada de dolçainers i l'actuació de la Muixeranga de Castelló](#). I enguany ho vam fer encara més fort perquè ho vam unir en la [Festa per la Llengua](#). És la primera vegada que s'ha fet a Nules.

JR.- La veritat és que enguany... Tu dius això fa 10 anys i dius, impossible.

JN.- Fa 4 inclús.

JR.- Dic: un concert; vale, un concert potser, **[15 min.]** però tot lo que s'ha fet en Nules en el tema del Nules Sona, i que al millor... És que ja no estem parlant de 20 ó 30 persones, ja estem parlant de jo i tres o quatre persones més, tampoc és que sigam... I la veritat, tot lo que s'ha fet estos anys en Nules Sona, com a programació, com activitats culturals, com activitats pràctiques, de concerts... un cap de setmana tan complet, que vinga tanta gent —inclús contraprogramant actes i tot; això ja és tradició, quan es fa el Nules Sona ha d'haver quatre o cinc actes a l'hora. Però mira, aixina i tot igual... Jo crec que és un error, que he vist ara que els partits polítics tots en general ho han dit, d'intentar no... si es fa alguna activitat i veus que és gent del poble que s'ho està treballant...

JN.- Són errors del principi, ara ja...

JR.- Ara sí que ho he vist que tots en el programa, en el debat electoral inclús ho van dir, de no fer quatre o cinc actes a l'hora. Perquè clar, al millor gent que aniria a una activitat cultural, 1.500 persones al millor, si fas quatre o cinc actes ja estàs dividint a tota esta gent. Que aixina i tot va molta gent, i quan se fan coses culturals en Nules, siga l'Ajuntament, siga una altra associació cultural —siga una altra associació o siga l'associació cultural nostra—, sempre sol haver moltíssima gent. Però clar, si tu concentres un cap de setmana, què n'hi ha? El Nules Sona. No que siga Nules Sona, canta noséquantos, açò, lo altre... Carreres [risses]... I no res, jo sempre li ho he dit a ell, que açò fa huit anys...

JN.- O quatre anys. Quan vam començar l'etapa del 2013 nova. És que és això...

JR.- De fet l'Escola Valenciana... hi ha molta gent que diu que lo que s'ha fet en Nules és de lo millor que s'ha fet en tema de trobades i tot. Perquè la veritat és que va ser una Jornada molt completa i va estar molt xula.

JN.- I totes les escoles van participar además; no només de Nules, també d'altres poblacions.

Clar, és molt interessant també la col·laboració amb altres entitats, supose que això és una cosa que us interessa.

JR.- Sí, és molt important. És molt important perquè estàs fent participar a tot el teixit educatiu, associatiu, en el poble. Perquè si està una associació, i ho munta i la gent va i ja està no té gràcia, però si un any està l'associació cultural, estan totes les associacions del poble, l'institut, està les Ames de Casa, l'associació que siga...

JN.- Havia moltes associacions que anaven també a muntar la seua paradeta.

JR.- Això val molt la pena. La Biblioteca inclús, també ha participat en el [Nules Sona](#) enguany. La veritat és que està molt bé.

JN.- Va ser tot un matí, bueno tot un dia va ser en realitat de canya. Però bé, bé. L'experiència brutal.

JR.- I les Trobades també: Trobades de cabuts i gegants en Nules no s'han fet mai. Ho vam proposar i al final ho vam moure i van vindre... quants pobles van vindre? Set o huit pobles. Vam fer la trobada de cabuts i vam fer una altra trobada, també.

JN.- La de muixerangues.

JR.- La de muixerangues; va vindre la muixeranga de la Plana...

JN.- I també van vindre huit o nou colles.

JR.- Vam dur a la muixeranga de la Plana, que alguns de mosatros estàvem en la muixeranga de la Plana també, que no parem, i també vam moure, la muixeranga de la Plana i l'associació cultural la Corretjola, dins de la programació de Nules Sona vam fer la trobada, que ahí sí que en van vindre nou o deu, no?

JN.- Sí, nou o deu n'eren. També muixerangues del sud, de la Marina.

JR.- També... fa dos anys era, no?, la Trobada de dolçainers i tabaleters.

JN.- Era l'any passat: 2018 va ser la de dolçainers i 2017 la de muixerangues.

JR.- Sí, la de dolçainers era perquè estava la [muixeranga la Conlloga](#). La Conlloga és? La de Castelló.

JN.- El Nules Sona és una de les activitats més importants que hem fet la Corretjola estos últims anys, però n'hi ha més.

Home, una altra potent, potentíssima és el [FesOh!Curt](#).

JN.- Enguany ha vingut molta gent gràcies a ell...

JR.- Enguany sí. Enguany és que he estat jo ahí... Està clar que els dies de més de... la setmana eixa que és de rodes de premsa i tot han anat Julián i ell, però vamos, enguany ho hem fet tot Julián, ell i jo. I ja està. I tota la gent deia: el millor any de tots. No és veritat: és tot un procés...

JN.- Teníem moltes ganes de fer-ho, especialment ell, **[20 min.]** el festival de curtmetratges. El tema del nom va ser...

JR.- També Betlem Cases.

JN.- Recurrim a ella. També ens va costar.

JR.- El Nules Sona va ser cosa meua! [risses]. No, però en veritat el FesOh!Curt sí que va ser gent que a lo millor coneixíem més de les Festes Alternatives, que al millor la Corretjola no ha participat tant però pel tema laboral, que al millor estan treballant fora tot l'any o són mestres... Entonces sí que costa més tindre'ls tot l'any fent activitats culturals. Però les Festes Alternatives, que són un parell de mesos l'organització i el dia fort la setmana de festes, sí que hi ha eixa gent que al millor no pots tindre-la la resta de l'any. I entonces en les Festes Alternatives un any sí que vam fer com si fóra...

JN.- En 2013 va ser, no?

JR.- 2013 crec que era, que va ser un dels millors anys de les Festes Alternatives perquè també vam poder... Com érem molta gent vam poder llogar un local i va ser molt... per a mi el millor any, perquè si tens un local pots fer les activitats dins d'un local, pots fer un concert i tindre tot el tema dins del local, tot el... Tot controlat, no estàs en un descampat, digam. Per a mi va ser el millor any per això. I justet eixe any vam fer el festival de curtmetratges o independents o algo aixina. Perquè va ser Edgard Bernat, no sé si el coneixeu, ell està treballant molt el tema de la Marjal també, i està molt ficat en el tema de la cinematografia.

JN.- El FesOh!Curt va nàixer a partir [inintel·ligible] que va fer...

JR.- I quan vam fer les festes alternatives no va anar molta gent aquell any però perquè era un local, un diumenge de vesprà i tal, i seríem quinze o vint persones. Però d'ahí ja vam comentar: "I si comencem a fer una cosa ja més professional, amb més renom... Parlem amb l'Ajuntament, que nos cedisca ja un local xulo...".

JN.- Vam tindre que esperar a 2015 perquè no ens els deixaren...

JR.- Ahí simplement era... vam ficar per internet per a que la gent nos enviara curtmetratges seus que havien fet, i simplement mosatros una vesprà vam projectar cinc o sis curtmetratges i la gent els va votar i ja està, no va ser res més. Però el festival de curtmetratges, el FesOh!Curt, ja comença amb un tema de professionalitzar el tema... I sí que és veritat que estava Edgar, estava Tere, estava Jose, i era un grupet de gent al principi que vam començar a fer l'inici del que seria el FesOh!Curt. El tema del nom: pues sí que va ser Betlem, també [risses]. Perquè en veritat és que és "fes-ho curt", i juga en el nom de la paraula de "oh", de sorpresa també... I li vam dir FesOh!Curt però per un tema d'originalitat també.

JN.- És un nom xulíssim.

JR.- I no res, Ramon Canut, des de la Regidoria de Cultura, un dia li vam comentar la proposta que teníem: Mira, volem fer un festival de curtmetratges perquè... igual que se fa en Vila-real, que se fa ja més de 20 anys: [Cine Culpable](#), i voldríem fer una idea aixina; no tan professional perquè allò ja són la gana de gent i porten 20 i pico d'anys...

JN.- Ja és un altre nivell.

JR.- ...però sí que voldríem començar a moure una cosa pareguda. I li vam comentar i vam dir: I sí que seria interessant que fóra un festival que fóra original, que no fóra simplement un festival de curtmetratges i ja està. Que fóra un festival de curtmetratges però que en les bases ficara que foren molts d'ells en valencià.

JN.- També un poc seguint lo que mosatros defensem en els estatuts i tot això.

JR.- Després hi ha unes parts que sí que l'idioma és lliure i pots presentar-te en l'idioma que desitges: en castellà, en francès o en l'idioma que siga, però els premis principals sí que intentem que siguen en valencià perquè és un festival aixina original. Perquè dius, quin festival... Un dels premis és que siga en Nules també, després hi ha premis als menors de 18 anys...

JN.- Intentem també que els menors s'impliquen.

JR.- ...que s'implique la gent joveneta també. Quins més premis hi ha?

JN.- El millor curt de les comarques de Castelló, el millor curtmetratge, el millor curtmetratge rodat en altres llengües, i el premi del públic.

JR.- Importantíssim. I la veritat, com va ser l'experiència?, al principi va estar molt bé, perquè Ramon no va ficar cap problema, vam tindre el teatre...

JN.- L'experiència va ser molt bona...

JR.- Vam fer les bases, el cartell, el blog... Entonces allí ja vam ficar el tema que seria les bases del festival, i vaig començar a fer publicitat en el Facebook i en tot per a que arribara a la gent, i van començar a arribar els curtmetratges ràpidament... [25 min.] I ahí després sí que decidim un poquet... perquè clar, també nomenem jurat per a que trien els curtmetratges que són

bons i... Per això, que al final... el primer any va ser un èxit, perquè la veritat diem ahí vindran 30 persones però bueno, ho hem intentat, i arriba eixe dia i la sala estava tota plena. Al principi vam fer dos dies, però se mos va quedar curt, perquè els dos dies vam plenar les sales. I tot el món: "Enhorabona, ha estat molt xulo". El segon any tres dies. I ara ja portem tres anys.

JN.- I en esta última edició també a tope, hi havien vèrrios dies que estava a tope.

JR.- Els tres anys a tope. Sí que és veritat que a la gent de Nules li costa molt participar. En el tema del curtmetratge, vull dir. Que hem fet un premi específic per a que estiguen rodats a Nules i tal, però a lo millor se'n presenten tres o quatre, i voldríem que en foren molts, perquè clar, és interessant que se rode en Nules i que se veja Nules tot l'encant que té. I la veritat és que està molt bé perquè enguany a més han participat moltes empreses... ha participat Río Tinto, la Caixa Rural de Nules, i Adernats, d'ahí també del cava... Està xulo perquè veus... al principi no teníem massa col·laboracions, i poc a poc vam són és la mateixa empresa la que s'interessa: Jo puc participar? -Home, clar...

JN.- Hem anat creixent també en el número de curts que mos han enviat també... també s'ha augmentat enguany.

JR.- I l'entrega de premis també s'ha professionalitzat molt. Enguany hem tingut bateries d'estos i tot... una actuació musical.

JN.- Plantadete y sentadillo [[Gran Músico y Mejor Persona / Plantadete y Sentadillo](#)]...

JR.- Va estar molt xulo perquè era un grup molt divertit, tocaven en directe mentre entregàvem premis i tot, ahí en el Teatre Alcázar, i feien bandes sonores de pel·lícules.

Ja, està tot molt ben pensat, li fiquen molta creativitat, perquè hi ha molta diversitat d'activitats.

JR.- I tot voluntàriament. Perquè... "Estos estaran fent-se rics, de tanta activitat; és una empresa de venda açò". I al contrari, encara fiquem diners nostres [risses].

Però socis sí que sou molta gent, no? Encara que després no participen.

JR.- En el tema de socis tampoc no mos hem calfat massa el cap, en un principi al millor sí que... com va ser el *boom* este de l'associació, de començar sis o set a de repent vindre molta gent, sí que vam començar... en un principi 40 ó 50 seríem. Ara fa uns anys que no ho mirem massa però 20 ó 30... Però perquè no anem darrere de la gent "Fes-te soci. Fes-te soci", preferim que vinguen a tots els actes i estiguen contents i ells si volen que paguen la quota de l'any. I fa uns anys sí que anàvem "Fes-te soci. Fes-te soci", però ara no tenim... Sí que és veritat que ara som més socis de gent que no coneixem que de gent pròxima que ve a tots els actes, però bueno... Mira, millor això, que tu faces les coses i que no siguen el teu grup d'amics o el teu grup de familiars, que siga gent que dius: "Qui serà? No el conec".

JN.- El FesOh!Curt i el Nules Sona sí que ens fa tindre socis també de fora de Nules.

Sí, lo que feu sí que és popular.

JR.- Actes cultural, també.

JN.- Portem quatre anys fent a la platja, a les festes de la platja, la [Nit dels Farolets](#), una tradició que hem recuperat juntament amb l'Associació de Veïns de la Mar.

JR.- Està molt xulo.

JN.- Quatre edicions, hem fet.

JR.- Això està molt bé perquè és una tradició que sempre s'ha fet en Nules. Tu parles amb la gent major i... "Xixo cotxero, ja ve l'auelo...". I les aueles diuen "Tu coneixes els farolets? -Claro que sí!" i se fiquen a contar la historieta i tot.

JN.- Feia temps que no se feia, i mosatros, amb l'associació de Veïns i l'Ajuntament la vam recuperar.

JR.- Sí, l'associació de veïns de la platja.

I amb l'intercanvi amb Nulles teniu algo que vore?

JR.- Sí [risses]. Jo és que volia fer-ho tot cronològic, però...

JN.- Des de 2015 s'estan organitzant viatges a [Nulles](#), una població de l'Alt Camp de Tarragona. Però això ve d'un poc antes, de dos o tres anys antes, que se va crear la pàgina [Amistat Nules-Nulles](#). Vas ser tu el que vas mirar la coincidència amb un poble de Tarragona que se deia pràcticament igual.

JR.- Crec que va ser Adrián el que m'ho va comentar. No recorde si... Perquè ell crec que era carter fa anys... o m'enganye? **[30 min.]** No sé com va ser. A l'estació de tren, em pareix que treballava Adrián fa temps. I me va comentar algo de Nulles i vaig estar investigant: "Ui, hi ha un poble que es diu igual..."

JN.- I mos vam ficar en contacte...

JR.- I no només això: està Nulles i [Vilabella](#), també [risses].

JN.- A pocs quilòmetres d'allí. Que no s'escriu exactament igual, però és curiós.

JR.- I un dia esmorzant... les reunions nostres solen ser esmorzant, perquè és quan més gent acudeix, perquè si fas una reunió entre setmana...

JN.- Està demostrat que quan hi ha menjar pel mig... [risses] la gent reacciona més.

JR.- I vaig proposar: podríem començar a fer un contacte en gent de Nulles. I a vore què tal, perquè... és un poble que tindrà mil habitants [477 en 2018, segons l'Institut Nacional d'Estadística], però jo crec que és interessant conèixer... compartim llengua també, cultura.

I hi havia un interlocutor allí?

JR.- Sí, ens vam posar en contacte, vam començar el contacte amb la pàgina web de Nulles i vam enviar un correu a Joan, que és el regidor de festes i va contestar enseguida; va dir: "Encantats", i com és regidor de festes, un fester...

JN.- Ell ha segut el transmissor...

JR.- Ell ha segut com jo ací en Nules. Dic: "Tenim que fer amistat amb Nulles", i al final vam estar proposant i ell mateixa va ser... li vaig comentar que érem una associació cultural, que havíem estat parlant i que mos pareixia interessant tindre un primer contacte per a crear una amistat entre els dos pobles, a vore què tal era. I ell enseguida... al millor era una visita i ja està, però ell enseguida va dir: "Ací teniu... què vos pareix esta...?", me va enviar per correu com una programació i deia: "Quan vullgau prepareu un autobús i vingau ací". I me va passar una programació i jo li ho vaig comentar a ells, dic: "Hosti, açò està de categoria!". I ho vam parlar

també amb l'Ajuntament, amb Ramon també, que era regidor d'Agermanament, i vam organitzar un autobús cap allí, se van apuntar 50 persones...

JN.- Tot l'autobús ple.

JR.- I el programa que mos van preparar allí l'ajuntament de Nules era: recepció de l'alcalde explicant-nos un poquet la història, després vam fer ruta com si diguérem Mascarell en Nules, que allí hi ha un poblet també propert...

JN.- [Bellavista i Casafort](#).

JR.- ...i tenen com si fóra Benicató també, unes ruïnes allí... són ibèriques, crec. I després vam anar al celler i al Casal Cultural. I sempre que anem acabem... de menjar i de tot...

JN.- Mos acullen superbé.

JR.- I la primera visita què vam fer?

JN.- Era el 14 de novembre de 2015, quan vam fer la primera visita mosatros.

JR.- Vam fer un blog perquè pensem que és interessant, perquè igual ara ho iniciem mosatros però al millor en un futur hi ha una altra gent que seguisca la història.

JN.- Estaria bé que s'agarrara més gent.

JR.- És <http://amistatnulesnules.blogspot.com/>. I allí estan totes les visites que hem fet. La veritat és que molt bé, perquè la primera visita va ser...

JN.- Després mos van tornar ells la visita, ja feia caloreta, era quasi estiu a l'any següent, i els vam portar a la platja primer i a l'estany després. Vam anar als búnquers, i dels búnquers a Mascarell. I després de Mascarell va actuar la muixeranga de la Plana. El cronista Vicent Felip Sempere mos va fer tota la visita. Després, al pati de l'antiga l'escola, que és a on vam dinar amb els de Nules i després vam tornar i vam visitar ací el Museu de Medallística i vam fer una visita ràpida pel centre, per la vila. Després vam tornar la visita l'any següent amb la banda de música.

JR.- **[35 min.]** Ramon ho va organitzar amb la banda de música i vam anar alguns de la Corretjola com a contactes, que havíem iniciat els contactes. I lo que va fer Ramon és organitzar la banda de música de Nules per anar allí al poble, i ells encantats, perquè tota una banda de música, que són molt professionals, anar allí al poble i en el teatre en el saló, fer una actuació, i supercontents i superagraïts perquè els vas fer una actuació molt bonica. I allí mos van donar de menjar que quasi rebentem [risses], perquè mos van fer una calçotada...

JN.- I després carn, no?

JR.- Calçotada i visita al celler, perquè la gent que no havien estat... a la gent de la banda els van fer la visita al celler, degustació i tot, després calçotada al carrer, amb l'alcalde d'allí de Nules i tot ahí ajudant als veïns, perquè, això sí, jo sí que puc dir que en Nules seran 1.000 persones, però 990 s'impliquen en el poble.

JN.- Era una germanor brutal.

JR.- Ací al millor serem 14.000 i serem igual o menys, els que s'impliquen. Però allí és un goig vore tota la gent participant, preocupant-se què necessiteu, i tot el poble ajudant a lo que fera falta... A mi em va agradar molt, l'experiència i la forma de viure... Perquè al final som veïns, i lo millor que hi ha en un poble és compartir i fer coses junts; no estar tancat, i al millor...

JN.- Que cada u va a la seua.

JR.- I la veritat és que amb lo de Nulles jo estic aprenent molt, perquè és un poble però ha demostrat que són com si foren una ciutat, en la mentalitat.

JN.- Després nos hem unit un poc amb el tema dels cabuts i això; mosatros vam fer una visita en estiu, eixe mateix estiu, en la trobada que van fer pa la festa major d'allí, i ells han vingut també, per exemple enguany en la festa per la llengua Nules Sona, de fet tenim el gegant també i ells van vindre a batejar-lo. O siga, tenim ja una germanor ahí en ells...

JR.- Conta la història de la Colla, també.

JN.- Hem anat a Castelló, hem anat a Alcora, hem anat a Nulles també, hem anat a Almassora, a Artana, a la Vilavella, en Onda... En Vilavella vam batejar al cabut.

JR.- Ahí Ramon sí que se va empenyar un poquet: "Estaria xulo, ja que tenim cabuts, podríem fer un gegant". I lo que fa falta és gent. Si mosatros ho fem tot i a part els cabuts i... I fa falta gent, però al final sí que se va fer el gegant, però la meua opinió és que hauria d'haver una colla formà que no fóra la Corretjola simplement. Que fóra la Corretjola, l'associació de Veïns de la Mar, les AMPAs... Perquè al final, mosatros tenim moltes ganes de fer coses, però...

JN.- Al final nos podem cremar.

JR.- ...si fem 150 coses, un cap de setmana cada cosa, al final dius "ieh, que hi ha més gent, en Nules!". I no res, al gegant sí que el vam traure en el Nules Sona, i allí sí que van vindre... vam convidar a la colla de Nulles, que la Colla l'Indiot de Nulles són els que van batejar al nostre cabut. Bueno, al cabut de l'ajuntament de Nules, que no és de la Corretjola. Això sí que és veritat, mosatros vam assessorar, com a historiadors, sí que vam assessorar un poc qui podria ser el personatge: Gilabert de Centelles. Vam preguntar també a Sempere, físicament com... la roba i tal. Entonces ell nos va assessorar i mosatros vam fer com a contacte amb el faller que va crear el gegant.

JN.- I des de fa vàrios mesos estan exposats ahí, tant els cabuts com el gegant, a l'ajuntament.

JR.- Les trobades lo que consta és que fan una trobada en cada poble i al millor l'organització, la colla d'aquell poble, lo que fa és organitzar tot lo que serà el passacarrer, la cercavila...

JN.- La cercavila és lo més important.

JR.- Ja que ve gent de tots els pobles o de molt lluny, també dóna el berenar, o donar de dinar, o donar un detallet...

JN.- Fer un poquet de companyerisme entre les colles. I després de la cercavila, per acabar, cada colla de cabuts fa un ball.

JR.- A mosatros nos va costar perquè no som balladors [risses]. Al final també vam assajar un ball. Al principi me'n recorde jo que teníem una por!

JN.- Anàvem al Musical i tot a assajar.

JR.- **[40 min.]** Sí, anàvem al Musical, a la Música. I allí assajàvem el ball, venien els dolçainers també. Perquè la Corretjola sí que anàvem de voluntaris, però els dolçainers sempre que venien sí que cobraven per assistir. Perquè clar, voluntari és qui vol, tu si vols contractar a una altra persona lo normal és que cobre. Però bueno... Sí que frena un poc, perquè com associació cultural que tu voluntàriament vages a un altre poble i estigues tot un sant dia... Un cap de

setmana: a lo millor molta gent treballa, i estar tot un dissabte o tot un diumenge fora, organitzant o preparant-ho tot o lo que siga, i vénen els dolçainers i... Mosatros no cobrem però sí que havíem de pagar als dolçainers. Sí que pensem que a lo millor haguera tingut que ser l'Ajuntament el que s'encarregara, perquè a mosatros va ser l'Ajuntament qui mos va proposar: "Aneu en representació del nom de Nules, aneu per tots els pobles i tragau els cabuts i ensenyeu lo que és Nules també". Mosatros no estem demanant diners i ho fem tot voluntàriament, però els dolçainers que sí que cobren... Al final si són X diners i fem 10 ó 12 eixides, a una associació cultural l'ofegues. Econòmicament l'ofegues. I per a l'Ajuntament no és res, això. I de fet és lo que ha fet que parem un poquet de fer eixides. La gent està un poquet descontenta.

JN.- Un poquet desmotivà, sí, també.

JR.- Desmotivà i descontenta. Perquè són coses que al final dius: jo ho faig tot voluntàriament, no estic cobrant mai, ni vull cobrar tampoc. Però lo que no pot ser és que no cobrem i estigam pagant, també.

JN.- En igualtat de condicions.

JR.- A lo millor a la gent que som més forta mos dóna un poc igual, però a la gent que a lo millor ja té anys d'experiència diu: hasta ahí. I això mata associacions, això sí que és veritat. S'ha notat, s'ha notat... I me sap mal, eh?, a muntó, però...

JN.- Sí, perquè les experiències han sigut boníssimes, i mos han tractat superbé allà a on hem anat.

JR.- Damunt perquè venia gent de tot el poble, perquè dius: "Ui, a esta xica no la conec", i al millor venia amb l'amiga o amb les filles o tal...

JN.- Hem conegut gent jove amb qui hem compartit...

JR.- I era un dia d'alegria, perquè al millor el dia que menos érem seríem 12, però el dia que més érem 20 i pico, no? Mai érem poca gent, sempre érem una colla i ho passàvem bé i era divertit. Lo bonico seria això, que es puga solucionar i que l'Ajuntament participe més... Que al final els cabuts són d'ells, no nostres, mosatros estem fent un favor.

JN.- Ho fem pel poble, això.

JR.- Però bueno, segur que millora la cosa.

I en el tema de [Nyons](#) també vam participar, quan han vingut els de Nyons.

Amb Nyons ja era algo antic, no?, ja portava...

JR.- No, ahí mosatros...

JN.- Porta 20 anys, l'agermanament, ja.

JR.- Sí però a lo millor... Jo sí que parle francès, i altra gent de la Corretjola parla francès, i mos van comentar: "Vosatros allotjaríeu a...". Perquè vénen gent de França i necessiten que estiguen en algunes cases. "Vosatros els tindríeu en casa i això?", i jo, Tere també va tindre gent en casa... Com ella també parla francès... Entonces vam tindre varies persones en casa i els ensenyàvem un poquet el poble, o era la fira de Mascarell i anàvem per Mascarell...

JN.- Al coincidir amb la fira, vam anar a pegar-li una mirà...

JR.- Alguns de la Corretjola també estem en la Comissió de festes. I ara el nou ajuntament que ha entrat mos ha proposat si volem estar, perquè han fet una comissió de cultura, de patrimoni. I mos han comentat si volíem estar, i clar mosatros orgullosíssims, perquè al final en la Corretjola hi ha una gent d'unes idees, o d'uns partits, i a mi cada dia el tema de partits... Si me proposen pel bé del poble, jo ahíestic. Si veig que són gent sèria i diuen: "Anem a fer açò, anem a fer allò...", i veig que tenen idees xules, jo enseguida ajude, perquè és el que he estat fent els últims anys. Si veig que tinc a l'Ajuntament darrere i mos han ajudat i no hem tingut problema, pues mosatros encantats d'organitzar coses, perquè al final mos agrà molt la història, mos agrà molt el patrimoni, i el nostre poble estem orgullosos d'ell... Pues a tirar avant.

JN.- I això aprofita per a unir amb lo de les rutes culturals, que encara no hem parlat. **[45 min.]** Una altra de les coses que solem fer des de que se va començar. La ruta dels búnquers, la ruta modernista pel centre del poble... Juntament amb les Festes Alternatives també hem fet ruta per Mascarell...

JR.- Ruta de la tapa, també vam fer [risses]. Pareixerà broma però ací hi ha gent molt fartera, encara que no ho parega, en l'associació.

JN.- Estem pensant en fer una associació gastronòmica.

JR.- Associació Cultural Gastronòmica [risses]. A les trobades em pareix que venia més gent per fartar... És veritat que, com a bons valencians, som uns farteres! Al millor fem un esmorzarot, perquè... "Fem una reunió", i dius: "Anem a la seu", i a lo millor vaig jo i dos més. Però si dius: "Fem una reunió", un dissabte de matí: "Anem a esmorzar a tal bar", ahí en som deu o dotze [risses].

Rutes sí, rutes n'hem fet sempre i joestic orgullós, el tema de les rutes m'agrà molt. El tema de les rutes té un cost molt baix però té un valor enorme. Perquè no costa pràcticament res, organitzar una ruta; si contactes amb algú li pagues lo que siga en el tema d'organització. Mosatros mateixa; Tere també s'encarregava del tema de les rutes, o mosatros que també mos agrà la història. Entonces organitzes la ruta, t'ho prepares, vas pel poble ensenyant-ho tot, i de diferents... de tema modernista, de guerra civil que ha dit ell...

JN.- De tot. L'última que vam fer va en festes, l'eixida al Benicató [\[recreació històrica tardoromana al Benicató\]](#).

JR.- La Comissió de festes, de la regidoria de Patrícia, sí que vam parlar de fer també a les festes d'octubre una ruta teatralitzà, que fa poquet s'ha tornat a fer, d'Itinerantur s'ha tornat a fer, perquè va estar molt xulo. I va ser en octubre passat. Li ho vam comentar a Patrícia i va dir: "Sí, està xula, la idea". I van anar els... "Aur-Art", és?, bueno, vam contactar mosatros amb ells per a que organitzaren la ruta allí i va anar molta gent. Va estar bé perquè era com si foren els habitants de l'època i tot lo que era una jornada. Entonces ells feien un poc de teatret, i la gent està guai perquè anaven per les diferents estàncies de la vil·la. Va estar bé.

I què més fem?

JN.- Vam fer també l'actuació de [Xavi Castillo](#), que va omplir...

JR.- Actuacions també hem fet.

JN.- Són moltes coses.

La xerrada sobre la taronja, que va vindre l'eurodiputat...

JR.- [Jordi Sebastià](#). Sí, perquè és un tema que afecta molt, i jo pense que s'ha de fer també... que no siguem només manifestacions sinó donar-li un poquet més d'informació a la gent, perquè vas a una manifestació i molta gent... "Açò és aixina", i no. Lo millor és que un eurodiputat que va estar present en les negociacions, que va lluitar per votar en contra d'eixes negociacions que tant de mal li han fet a la taronja valenciana; jo crec que era extraordinari fer que assistira a Nules. I si des de primer moment ell va dir que sí no anem a desaprofitar... I la gent va estar molt agraïda, perquè molts eren llauradors. És una pena perquè la gent jove... zero, del tema de la citricultura li dóna absolutament igual.

JN.- A no ser que estigues molt involucrat...

Si hi hagueren diners, a lo millor sí que hi hauria qui s'interessaria...

JR.- Clar, per això. És una roda. Ara va la gent major i la gent més jove se despreocupa totalment del camp, però si eixa gent jove no fa que se menege, que canvien les coses... El camp anirà cada dia a menos, i d'ací a uns anys a arrancar-ho tot, perquè la cosa va aixina. I és veritat que totes les activitats que hem fet relacionades amb el tema de la citricultura... gent major. Gent major o molt major, **[50 min.]** però gent jove res. No s'impliquen en res, ni en les manifestacions tampoc hi havia quasi gent.

JN.- Gent jove no.

JR.- I és lo que has dit: si a la terra plantares la collita i te donara milions, la gent jove la primera. Però no vaig a estar jo tot l'any doblant l'esquena i encara perdre diners. Que és lo que està fent ara la gent... Bueno, cal treballar-ho; si la gent major és l'única que se preocupa, el tema està perdut ja. És la gent joveneta la que s'ha de manejar per a poder tindre riquesa, d'un bé que tenim.

JN.- Encara és lo més important de Nules, la taronja.

JR.- Bueno, parlem de la citricultura però podríem parlar de tot en general: la gent jove, zero. En el tema de la citricultura no se menegen, però en altres temes també costa molt que s'involucren, que participen, que organitzen... Al millor sí que te diuen: "Fes açò, fes lo altre. Molària que féreu açò, molària que féreu allò...". Això sí que ho tenim molt, per lo menos sí que tenen interès de que se facen coses. Però ja que donen el pas següent de participar i crear-ho ells... El relleu és complicat.

JN.- I des d'ací anirem perquè és molt xulo realment, quan veus els resultats, tot l'esforç i tot, veus que val la pena.

Bueno, una altra cosa divertida que heu fet és la [Fallera Calavera](#), que està a tope ara mateix. Ho heu fet ja... dos edicions, heu fet?

JR.- Dos, dos. En festes alternatives, no?, les dos.

JN.- Dos, les d'agost i les d'octubre.

I què tal?

JN.- Bé, la gent s'ha interessat...

JR.- Conta lo de les Festes Alternatives, també.

JN.- Bueno, la primera part ja s'ha explicat, no?

JR.- Sí, al principi érem prou gent, un any inclús vam tindre local i tot perquè érem molta gent interessada. Era el cinquè aniversari i va anar molta gent. Però des de fa dos o tres anys que la gent ja [no s'implica tant]... Per lo que he dit: treballen, o estan fora, o no tenen ganes de fer res directament. Se desmotiven, per moltes coses. És lògic. I al final mos quedem quatre gats, és la veritat. Quatre, però sí que veus gent: “Feu açò. Ara podríeu fer lo altre. Ara tal...”, amb tots els que diuen això seríem 100. I clar, sí que voldríem que se mantinguera i que vinguera un relleu, perquè ara mateixa sí que estem fent temes molt culturals. De concert estem fent el Nules Sona. De les Festes Alternatives, com ja estem dins de la Comissió de Festes i podem aportar idees i tot, pues fem un tema més cultural a les Festes Alternatives i el tema de concerts no en fem tants, entones sí que fem la Fallera Calavera... El [grafiti](#), que va vindre [Elías Taño](#), va haver polèmica. És que al final hi ha formes de mirar les coses que sempre són negatives, perquè estàs tenint un artista de renom, un dels millors artistes murals valencians, que fa verdaderes obres d'art. I vam contactar amb ell i va dir: “Hosti, encantat”. Amb l'Ajuntament vam parlar i mos van cedir també el mur. En un principi volíem fer-ho als Quatre Camins, que era la paret esta, però clar, això depèn de [del propietari]. I mos van cedir l'espai aquell, que és l'entrà del poble...

JN.- Al costat de la piscina.

JR.- ...i mosatros sí que li vam dir a ell que no fóra massa polític perquè és un poble que el tema dels esprais i grafitis i murals no s'havia vist mai. Entones només això al millor ja podia ser xocant per a l'Ajuntament. Entones vam dir a la gent que vinguera i la veritat és que al principi va participar prou gent.

JN.- Val col·laborar tots, els que van vindre van pintar...

JR.- Més a la vesprà ja hi havia menos gent, al principi sí que era prou gent però feia una solana allí...

JN.- Un altre dia de calor; era estiu...

JR.- I l'artista un crac; ell anava pintant allí i mosatros ajudant. Simplement que a última hora va voler fer un detall, va voler firmar... Perquè clar, [55 min.] la idea “La cultura és un arma, armem al poble”, és una idea que vaig vore en un mural de Toulouse, a on vaig estar vivint. Estava en francès, i me va agradar molt, des de que vaig vindre de Toulouse vaig tindre eixe lema en ment: “La cultura és un arma, armem al poble”, perquè és un arma positiva. I clar, tu armes a tot el poble de cultura i és lo millor que li pots fer a una societat. I clar, l'artista va voler fer... no ho critique, jo inclús ho veig lògic; va voler fer... Culturitzar al poble per a evitar tots els mals grans que ha tingut la societat, com la I Guerra Mundial, la II Guerra Mundial, el feixisme... I tot el tema que ha provocat tantes morts i dictadures de tots els colors. I l'artista ho va voler plasmar en el tema d'una societat que estudia, que està educada, que té respecte pel seu patrimoni, pel teatre, per tot... És una societat que és molt difícil de manipular. I l'artista va voler plasmar això, i la gent ho va entendre. Però va haver gent que va voler, políticament... utilitzar-ho.

No sé què en penseu, però que la cultura estiga viva implica també estes coses. Que circulen les idees.

JR.- Al final és un tema polític que inclús comprenem. Jo personalment en els pobles no ho comprenc. El tema de confrontacions polítiques i això, perquè al final tots som veïns, tots mos coneixem, i lo millor que podem fer és estar units als altres, i “què vos fa falta” i tal. No tirar...

jo sóc d'un altre partit i te tire una pedra i tu quan estàs en tires una altra... I això va ser un tema d'oportunisme, no voldria dir-ho però és que... "Mira, vaig a aprofitar-ho", i ja està. És comprensible al final.

JN.- Contemplàvem la possibilitat de que poguera passar.

JR.- Clar, jo per això volia evitar a tota costa que hi hagueren temes de banderes o de tal. Que fóra un tema exclusivament cultura i ja està. Però clar... Jo estic segur que tot el poble de Nules ho va entendre perfectament.

JN.- No se li pot tallar la llibertat d'expressió a l'artista.

JR.- Jo estic segur que tot el poble va entendre què volia dir això. Si tu li dones cultura, li dones educació a una persona i tal, eixa persona fugirà de les coses negatives, de dictadures, de manipulacions... És això la idea que teníem, no volíem ni que hi haguera esvàstiques ni res, mosatros som antiesvàstiques, però bueno... I des d'eixe moment han començat a aparèixer murals per tot el poble. Antonio Romero va fer un mural també al costat del mercat...

JN.- Sí, a la vora del Multifuncional.

JR.- ... les escoles i institut veig que també estan ara fent murals. Que és una primera pedra que hem fet...

JN.- I si en Nules poguérem fer un Fanzara pues estaria molt bé.

JR.- En Mascarell, se podria fer.

Lo que està clar és que heu posat un llistó ahí a muntó alt, eh? Perquè Nules no estava...

JN.- Pa mosatros també està molt alt.

Clar, pa vosatros també, que vosatros heu de continuar i continuar això no és tan fàcil.

JR.- Què va, és esgotador! Ho fem de gust, és que al final t'ho passes bé. Sí que és veritat que a mi el Nules Sona i el FesOh!Curt, a mi personalment... cremen molt, eh? Perquè si són 20 persones i una s'encarrega d'açò, l'altra de lo altre, i tal, t'ho reparteixes tot, bé.

JN.- Lo ideal és que hi hagueren quatre o cinc persones encarregades de cada acte per a que aixina fóra més...

JR.- I jo, que t'ho pot confirmar ell: "Jo no vull saber res més del Nules Sona, jo no vull saber res més del FesOh!Curt" i a l'any després ahí estic [risses]. I el Nules Sona ell em va fer molta força enguany, perquè jo ja havia dit que... És que és moltíssima faena...

JN.- Realment el Nules Sona enguany va tindre una espenta gràcies a la Festa per la Llengua. Si no probablement no s'haguera fet esta edició.

JR.- Sí que s'hauria fet, perquè som uns cabuts i ho fem tot, al final. El FesOh!Curt també vam dir que no i...

JN.- Sí que estem un poc cansats, ja.

JR.- Però sí que és veritat que jo mateixa me vaig supermotivar al vore que tot el somni que teníem de que s'involucren les associacions, que s'involucren les AMPAs, que s'involucres...

JN.- En les reunions érem vint-i-pico persones.

JR.- O 30 inclús. I sense esmorzar! [risses]. **[60 min.]** I entonces valia la pena tirar-ho avant. I va ser un èxit, va ser un èxit total. I un [concert a la plaça](#), també.

JN.- Que mai ho havíem aconseguit.

JR.- Des del primer any del FesOh!Curt: “un concert s’ha de fer a la plaça”. A Vila-real fan els concerts a la plaça, a Castelló a la plaça... És que és el lloc més idoni per a un concert, perquè és el nucli del poble...

JN.- Està en la part central. Al final ho vam aconseguir, després de tres anys intentant a vore que fóra a la plaça.

Aleshores ara esteu amb ganes, no? O què? O esteu un poc...?

JN.- Ara estem un poc parats.

JR.- Estem un poc desmotivats, perquè dius... Però bueno, jo he vist a Guillermo [de la Torre], el nou regidor de Patrimoni, l’he vist molt interessat i amb moltes ganes de fer coses. I t’anima un poc, perquè... sí que és veritat que veníem de Jaume, de Pedro, de Ramon, o de Patricia també, que et deien: “Proposeu coses”, i et donaven facilitats, et donaven espais, col·laboraven en tots els sentits, patrocinaven... Teníem moltes ganes de fer coses, i ara veiem que això... Ara tenim una reunió dijous que ve, estem dins de la Comissió de Patrimoni com a Corretjola, i sí que veiem que hi ha molt d’interés i gent nova interessada en fer coses. Per tant perfecte.

Hem repartit el *Crònica*, també.

I com se us va ocórrer repartir el *Crònica*?

JN.- Mos ho va proposar l’Ajuntament.

JR.- Mos va dir: “Mira, que tenim ahí el *Crònica* i hem tret una subvenció...”, però pareix que vam ser l’única associació que es va inscriure.

JN.- Entonces mos ho van adjudicar a mosatros.

JR.- I mos donaven una ajudeta mensual, i després d’eixa ajudeta a un xica de Mascarell sí que li teníem que donar una part perquè ell també s’encarregava de fer Mascarell.

JN.- Dos anys ho hem estat fent.

JR.- Hem estat dos anys però clar, al final la gent s’ha cansat, també.

JN.- En 2017 fèiem Nules Sona, FesOh!Curt, anàvem a set o uuit eixides amb els cabuts i després tots els mesos a repartir. Al final...

JR.- En la Comissió de Festes també vam estar involucrats i participant en festes. A [Julián Clausín](#) l’heu entrevistat, la seua entrevista està molt xula, ell és el *number one*. El FesOh!Curt vam ser ell, Julián i jo. L’ajuda de Julián és molt important. En el Voluntariat de Vilavella també solem participar; Julián participa molt allí, entonces si hi ha alguna ruta o algo que fan sempre diu: “Eh, voleu vindre o què?”, i entonces a alguna eixida sí que anem a ajudar o anem a visitar-ho, i la veritat és que allí també fan molta pinya i està molt xulo.

Què més tenim? Ahí tenim... veus?, vam fer una programació...

JN.- Jo crec que ho hem dit tot.

JR.- Els farolets. És que els farolets no ho hem parlat molt, jo crec que és molt important, perquè hem recuperat la tradició esta i estan participant altres associacions... Bicicletada, també vam fer. Ara hem vist que l'Ajuntament també ho estan fent; amb els d'Itinerantur el diumenge fan una eixida també.

JN.- I també els dos últims anys a Sant Joan s'ha fet comboi...

JR.- La [Poetapa](#), també; en Festes Alternatives. Anem... és normal que se mos oblide [risses]. La Poetapa sí que va ser una idea de... en Festes Alternatives fer el tema gastronòmic, que veiem que sempre té bona eixida, i en el tema de la literatura, la poesia; un punt de *jam session*, de musiqueta...

JN.- Un conegut ho feia al seu poble, a Puçol. Simplement que en altres pobles també ho fan, i a partir d'ahí...

Ací poetes n'hi ha molts...

JR.- No, al millor participa gent que està en el bar, o gent que no és professional, però agarrava un tros de poesia i ho recitava. O tenia una guitarreta i "Vaig a tocar amb la guitarreta, tal". Estava divertida, la cosa.

I el Passallibres, que havia comentat ell, també.

JN.- Ja portem cinc anys o per ahí.

JR.- Més, més; més anys. Això sí que és de fa... des de fa uns quants anys que ho estem fent, **[65 min.]** i últimament participava la regidoria de biblioteques, Antonio Romero, que mos cedia llibres. A part dels llibres que la gent mos dona també teníem més llibres per alliberar pel poble.

I no sé què més. El tema de Nulles sí que...

JN.- Ara sí que ja ho hem dit tot, crec. Al menos lo que apareix ahí.

JR.- Segur que no!

A nosaltres ens agradaria continuar açò d'ací a un any i que ens conteu més, perquè el treball que esteu fent és molt creatiu, hi ha una diversitat temàtica... sobre patrimoni, qüestions cíviques...

JN.- Tots els nostres actes els tenim en el blog de la Corretjola:

<http://lacorretjola.blogspot.com/>.

El blog està molt bé, hi ha moltíssima informació. I ho enllaçarem tot, ficarem imatges...

JR.- Sí, està bé. Mira-t'ho perquè ahí està lacorretjola.blogspot.com, podeu accedir i teniu diferents apartats a on estan els actes de Nules Sona, podeu accedir a la web, que tenim un blog; de les Festes Alternatives també tenim un blog; de la Colla de Cabuts també tenim totes les eixides...

JN.- Del FesOh!Curt.

JR.- ... Del FesOh!Curt. De l'amistat amb Nulles, també...

Tot açò ho enllaçarem, traurem alguna foto per a posar-la en el vídeo, aixina que quede dinàmic... I, no sé, la idea és que si açò continua, la Nulespèdia fer més entrevistes.

JR.- Idees en tenim la gana. Lo que falta és això: que hi haja més gent involucrà.

JN.- Això és lo que passa, que entre tres o quatre es fan coses, però se'n podrien fer moltes més, se podrien aportar noves idees fresques... Estaria molt bé.

JR.- Molt bé. Pues moltes gràcies.

Moltes gràcies a vosaltres!